

บทที่ 3

นโยบายการผลิตและการตลาดสุกรในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร

3.1 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในส่วนของนโยบายการผลิตและการตลาดสุกรในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร กรมปศุสัตว์มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์ ที่สำคัญ โดยเฉพาะกับสุกร ดังนี้

(1) ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบรับรองมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. 2546

(2) ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด และการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหนะของโรคระบาด พ.ศ. 2547

(3) ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด และการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหนะของโรคระบาด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

(4) พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งได้รับโอนอำนาจหน้าที่ในการดูแลโรงฆ่าสัตว์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์ และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 มาจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545) ซึ่งกรมปศุสัตว์ ได้มุ่งมั่นในการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ ให้สามารถผลิตเนื้อสัตว์ที่สะอาด ถูกหลักสุขอนามัย และปลอดภัยต่อการบริโภคตามมาตรฐานสากล อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ของประเทศไทย ให้เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ

(5) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินนโยบายการบริโภคเนื้อที่ปลอดภัย โดยใช้ส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ การพัฒนาฟาร์มเลี้ยงสัตว์มาตรฐาน โรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน และการมีแหล่งจำหน่ายเนื้อที่ถูกสุขลักษณะ

ในส่วนของโรงฆ่าสัตว์ (สุกร) กรมปศุสัตว์ได้มีผลการศึกษาโรงฆ่าสุกรในปี พ.ศ. 2552 เป็นการศึกษาความเหมาะสมทางกายภาพของโรงฆ่าสัตว์ ด้วยการพิจารณาระยะทางระหว่างที่ตั้ง ฟาร์มเลี้ยงสุกรและโรงฆ่าสัตว์ และโรงฆ่าสัตว์กับสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ (ตลาด) พบว่าโดยส่วนใหญ่จะกำหนดที่ตั้งให้ห่างจากแหล่งวัดตูดิบ (ฟาร์ม) และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ (ตลาด) ในรัศมี 50 กิโลเมตร ซึ่งเป็นระยะทางที่อำนวยความสะดวกในการจัดการขนส่งและควบคุมต้นทุนการขนส่งได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวน ขนาดกำลังการผลิต แหล่งที่ตั้งของโรงฆ่าสุกร และความต้องการบริโภคและระบบการจำหน่ายเนื้อสุกรในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย เพื่อศึกษาต้นทุน

การดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์ขนาดต่าง ๆ ตามระบบจีเอ็มพี (GMP) ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การจัดตั้งโรงฆ่าสุกรมาตรฐานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย ด้วยการสำรวจขนาด กำลังการผลิตและที่ตั้งของโรงฆ่าสุกรตัวอย่างทั่วประเทศ จำนวนจังหวัดละ 3 ตัวอย่าง จากจำนวนโรงฆ่าสัตว์ทั้งหมด 1,468 โรง ตลาดและระบบการจำหน่ายเนื้อสุกรที่ต่อเนื่องกับจำนวนโรงฆ่าสุกรดังกล่าว และแหล่งที่มาของสุกรมีชีวิตจากฟาร์มสู่โรงฆ่าเป้าหมาย ใน 75 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดสตูล การประเมินจากสภาพของโรงฆ่า ขนาด จำนวนสัตว์ที่นำเข้ามาฆ่า ความถี่ในการฆ่าสัตว์ต่อปี เพื่อให้ได้ข้อมูลกำลังการผลิต ต้นทุนการผลิต และศักยภาพในการปรับปรุง ประเมินต้นทุนการดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์ขนาดต่าง ๆ ตามระบบจีเอ็มพี (GMP) ที่เหมาะสมกับความต้องการการบริโภค ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้ทราบกำลังความสามารถของแหล่งผลิตที่จะป้อนวัตถุดิบ (สุกรมีชีวิต) เข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ และสำรวจที่ตั้งของตลาด หรือผู้จำหน่ายเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์เป้าหมาย สามารถสืบต่อไปยังจุดจำหน่ายสินค้า ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การยอมรับโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานของผู้บริหารโรงฆ่าสัตว์ในปัจจุบัน และความสอดคล้องกับนโยบายความปลอดภัยด้านอาหาร (Food safety) ของกรมปศุสัตว์

ผลการศึกษาในส่วนของโรงฆ่าสัตว์ พบว่า ร้อยละ 71 เป็นโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาล ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 29 เป็นโรงฆ่าสัตว์เอกชน ผู้มาใช้บริการโรงฆ่าสุกรขนาดกลาง มีจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการร่วมกันมากที่สุด เฉลี่ย 7.27 รายต่อวัน รองลงมาเป็นโรงฆ่าขนาดใหญ่ 6.23 รายต่อวัน ส่วนโรงฆ่าขนาดเล็กมีผู้มาใช้บริการร่วม 4.63 รายต่อวัน ขนาดโรงฆ่าขนาดเล็กมีพื้นที่ดำเนินการเฉลี่ย 3.15 ไร่ ส่วนโรงฆ่าขนาดกลางมีพื้นที่เฉลี่ย 5.07 ไร่ สำหรับโรงฆ่าขนาดใหญ่ มีพื้นที่เฉลี่ย 9.24 ไร่ ในการประเมินภาพรวมของโรงฆ่าสัตว์ จากตัวอย่างที่สำรวจได้ครั้งนี้ พบว่า โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาล มีปัญหาขององค์ประกอบที่สำคัญในการเป็นโรงฆ่ามาตรฐานมากกว่าโรงฆ่าสัตว์ของเอกชน โดยปัญหาสามารถจัดระดับความสำคัญได้ออกเป็น 3 ระดับ คือ รุนแรง ปานกลาง และน้อย ได้ดังนี้ (ตารางที่ 9)

โรงฆ่าสัตว์เทศบาล

ปัญหาระดับรุนแรง ได้แก่ การไม่มีอ่างจุ่มนึ่ง ระบบการป้องกันควบคุมแมลงและสัตว์พาหะบริเวณจุดส่งเนื้อ เครื่องนึ่งหรือหม้อนึ่งมีดฆ่าเชื้อ รถขนส่งซาก อ่างล้างมือแบบไม่ใช้มือเปิดพร้อมสบู่เหลว เครื่องถอนขน บริเวณคอกพักสัตว์ที่สงสัยว่าป่วย เครื่องช็อตทำให้สลบด้วยกระแสไฟฟ้า ระบบผลิตน้ำใช้ อ่างล้างเครื่องในขาว ระบบการล้างทำความสะอาดและฆ่าเชื้อเครื่องมือในไลน์การผลิต อ่างล้างเครื่องในแดง บริเวณพื้นที่นำซากหรือเนื้อสัตว์ออก รอกยกซากสำหรับแทงคอ หรือแคร่สำหรับใช้ระหว่างแทงคอ รอยต่อพื้นและฝาผนัง และเพดานที่ต้องมีความแข็งแรง

ปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ พื้นที่ทำให้สัตว์สลบ รวแขวนซากก่อนส่งจำหน่าย โต๊ะวางซากในระหว่างการชำแหละ และระบบไฟฟ้า

ปัญหาน้อย ได้แก่ รั้ว ระบบระบายน้ำ ระบบแสงสว่าง ห้องอาบน้ำ บ่อบำบัดน้ำเสีย และเครื่องลวกหนัง

ปัญหาน้อยมาก ได้แก่ คอกพักสัตว์ระหว่างรอเชือด หลังคาที่แข็งแรง ฝาผนัง และพื้นโรงฆ่า

โรงฆ่าสัตว์เอกชน

ปัญหาระดับรุนแรง ได้แก่ เครื่องนึ่งหรือหม้อนึ่งมีดฆ่าเชื้อ เครื่องถอนขน อ่างล้างมือแบบไม่ใช้มือเปิดพร้อมสบู่เหลว ระบบการป้องกันควบคุมแมลงและสัตว์พาหะบริเวณจุดส่งเนื้อ รถขนส่งซาก เครื่องช็อตทำให้สลบด้วยกระแสไฟฟ้า และการไม่มีอ่างจุ่มนึ่ง

ปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ระบบผลิตน้ำใช้ รอกยกซากสำหรับแทงคอ หรือแคร่สำหรับใช้ระหว่างแทงคอ บริเวณคอกพักสัตว์ที่สงสัยว่าป่วย รั้ว รวแขวนซากก่อนส่งจำหน่าย ระบบการล้างทำความสะอาดและฆ่าเชื้อเครื่องมือในไลน์การผลิต บริเวณพื้นที่นำซากหรือเนื้อสัตว์ออก ระบบไฟฟ้า

ปัญหาระดับน้อย ได้แก่ อ่างล้างเครื่องในขาว เพดานที่ต้องมีความแข็งแรง อ่างล้างเครื่องในแดง พื้นที่ทำให้สัตว์สลบ ระบบแสงสว่าง ห้องอาบน้ำ และรอยต่อพื้นและฝาผนัง

ปัญหาน้อยมาก ได้แก่ โต๊ะวางซากในระหว่างการชำแหละ ระบบระบายน้ำ เครื่องลวกหนัง บ่อบำบัดน้ำเสีย ฝาผนัง หลังคาที่แข็งแรง พื้นโรงฆ่า คอกพักสัตว์ระหว่างรอเชือด

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีปัญหาน้อยและน้อยมาก แต่ผลประเมินพบว่า องค์ประกอบเหล่านี้ บางส่วนต้องการปรับปรุง รายการอุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ที่มีความต้องการใช้ประมาณสูงในการปรับปรุง และหรือสร้างใหม่ ได้แก่ บ่อบำบัดน้ำเสีย รองลงมา ได้แก่ รถขนส่งซาก เครื่องถอนขน เครื่องลวกหนัง และการปรับปรุงรั้ว หลังคา และตัวอาคาร

ตารางที่ 11 สรุปผลการศึกษาโรงฆ่าสัตว์เทศบาลและเอกชน ปี พ.ศ. 2552

รายการ	การมีอุปกรณ์และครุภัณฑ์ ^{1/}		การไม่ต้องปรับปรุง ^{1/}		งบประมาณปรับปรุง ^{2/}		งบประมาณสร้างใหม่ ^{2/}	
	เทศบาล	เอกชน	เทศบาล	เอกชน	เทศบาล	เอกชน	เทศบาล	เอกชน
อ่างจุ่มบูท	13.3	48.9	1.1	11.1	5,000	2,750	40,300	4,962
ระบบป้องกันแมลงฯ	19.2	39.6	6.9	13.2	25,600	21,600	37,085	7,276
เครื่องนึ่งฆ่าเชื้อ	19.8	20.8	4.6	3.8	38,333	n.a.	43,170	16,719
รถขนซาก	22.3	40.4	9.2	9.6	330,909	321,400	834,118	776,923
อ่างล้างมือฯ	23.8	35.8	7.7	17.0	9,333	40,644	4,500	14,714
เครื่องถอนขน	25.4	34.0	3.1	4.0	387,500	6,500	643,462	275,333
คอกสัตว์ป่วย	32.2	58.5	10.0	9.4	28,333	3,917	50,000	9,000
เครื่องชือด	34.4	43.4	3.8	3.8	73,000	n.a.	83,179	60,000
ระบบผลิตน้ำใช้	35.1	54.7	11.5	17.0	108,200	63,000	191,292	76,000
อ่างล้างเครื่องในชาว	37.4	71.7	13.7	18.9	26,583	13,722	54,131	16,875
ระบบการล้างเครื่องมือ	38.0	62.3	16.3	26.4	33,000	15,231	40,711	14,625
อ่างล้างเครื่องในแดง	38.9	73.6	16.0	20.8	56,600	40,784	11,682	18,875
พื้นที่นำซากออก	40.8	67.9	21.5	22.6	54,889	34,500	166,533	12,857
รถยกซาก	44.3	55.8	15.3	3.8	155,533	26,000	112,794	74,462
รอยต่อพื้น	45.7	84.3	20.9	19.6	29,000	14,857	80,946	31,667
เพดานแข็งแรง	48.9	71.7	13.7	7.5	92,857	43,900	110,762	34,444
พื้นที่ทำให้สลับ	50.0	73.6	14.6	11.3	25,417	6,500	52,679	15000
ราวแขวนซาก	59.2	60.4	24.6	5.7	87,529	12,333	181,667	34,375
โต๊ะวางซาก	67.2	84.9	33.6	18.9	65,074	8,625	39,895	13,250
ระบบไฟฟ้า	68.5	69.8	33.1	22.6	45,920	19,050	68,333	17,333
รั้ว	72.5	58.5	48.9	49.1	184,565	88,400	287,176	169,166
ระบบแสงสว่าง	74.6	78.8	44.6	23.1	27,605	2,500	25,692	13,750
ห้องอาบน้ำ	74.6	78.8	40.0	19.2	98,724	13,950	64,722	33,333
ระบบระบายน้ำ	74.6	86.8	43.1	28.3	62,267	21,667	181,833	21,250
บ่อบำบัดน้ำเสีย	74.6	92.2	45.2	25.5	348,297	79,273	1,031,111	100,000
เครื่องลวกหนัง	86.8	90.6	41.9	17.0	237,267	91,875	248,333	10,000
คอกพักสัตว์	93.1	100.0	46.6	75.5	96,088	123,300	66,667	n.a.
ฝานั่ง	94.6	96.2	56.6	28.3	173,413	47,077	233,333	n.a.
หลังคาแข็งแรง	94.6	98.1	37.7	11.3	204,241	40,000	125,000	n.a.
พื้นโรงฆ่า	98.5	98.1	67.2	35.8	111,972	47,625	n.a.	n.a.

หมายเหตุ ^{1/} หน่วยเป็นร้อยละ

^{2/} หน่วยเป็นบาท

เมื่อนำปริมาณความต้องการของตลาดเนื้อสุกรเข้ามาร่วมวิเคราะห์กับความต้องการงบประมาณสำหรับการปรับปรุงโรงฆ่า รวมถึงการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ใหม่ ที่มีอายุการใช้งาน 10 ปี จำแนกออกเป็น 2 กรณี คือ ตามศักยภาพของโรงฆ่าสัตว์ และตามการผลิตจริง การวิเคราะห์ตามศักยภาพ พบว่า โรงฆ่าสัตว์เทศบาลขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จะมีต้นทุนการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เฉลี่ยตัวละ 29.61 13.44 และ 10.12 บาท ตามลำดับ ส่วนโรงฆ่าสัตว์ของเอกชน ต้นทุนการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เฉลี่ยตัวละ 25.93 1.93 และ 1.61 บาท สำหรับโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ

การวิเคราะห์ตามกำลังการผลิตจริง ต้นทุนการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เฉลี่ยตัวละ 52.98 20.77 และ 17.35 บาท สำหรับโรงฆ่าสัตว์เทศบาลขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ และเฉลี่ยตัวละ 63.39 4.74 และ 5.52 บาท สำหรับโรงฆ่าสัตว์เอกชนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ

จากผลการศึกษาดังกล่าว สามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์การจัดตั้งโรงฆ่าสุกรมาตรฐานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละจังหวัดของประเทศไทย โดยเน้นที่การปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ขนาดกลางและใหญ่ของทั้งเทศบาลและเอกชน ซึ่งมีความได้เปรียบในด้านปริมาณความต้องการเนื้อสุกร และต้นทุนต่อหน่วยของสัตว์ที่จะนำเข้าแปรรูปสูงกว่าโรงฆ่าขนาดเล็ก แต่เนื่องจากต้นทุนการปรับปรุงและการจัดหาเครื่องอุปกรณ์ที่ยังไม่มี มีมูลค่าสูง กรณีเทศบาล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่โรงฆ่าละ 3.60-7.32 ล้านบาท ในขณะที่ของเอกชนอยู่ที่โรงฆ่าละ 0.62-2.44 ล้านบาท ดังนั้น

(1) กรมปศุสัตว์สมควรจัดตั้งกองทุนหรือหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งหรือปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน พร้อมกับผลักดันนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดตั้งงบประมาณในการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ ให้เข้าสู่มาตรฐานตามกฎหมาย

(2) กรมปศุสัตว์ควรให้จังหวัดต่าง ๆ ศึกษาข้อมูลในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์จังหวัดในการจัดตั้งจำนวนโรงฆ่าสัตว์ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ โดยสอดคล้องกับจำนวนสัตว์ปริมาณการบริโภค และปริมาณการจำหน่าย และคำนึงถึงทำเลที่ตั้งและระบบการขนส่ง

(3) กรมปศุสัตว์ควรกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์การบริหารจัดการด้านสุขอนามัย โดยเฉพาะโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก ซึ่งจะมีปัญหาในด้านเงินทุนในการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน

(4) คัดเลือกโรงฆ่าสัตว์ขนาดกลางและ/หรือขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาด โดยให้กู้ยืมเงินไปดำเนินการปรับปรุง และ/หรือจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ ให้ได้ตามมาตรฐานโรงฆ่า และจ่ายคืนโดยไม่คิดดอกเบี้ย เป็นโครงการนำร่องในช่วงแรก เพื่อสร้างต้นแบบสำหรับขยายผลต่อไปในอนาคต

(5) กำหนดวิธีการจ่ายเงินคืนเงินต้นโดยเก็บจากจำนวนสัตว์ที่เข้าแปรรูป (ความต้องการบริโภค) และต้นทุนที่เกิดจากการปรับปรุงและจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และการลงทุนจริง กำหนดเวลาในการใช้คืน 10 ปี

(6) กรมปศุสัตว์ควรรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคตระหนักถึงการเลือกบริโภคเนื้อสัตว์ที่สะอาด ปลอดภัย ผ่านการเลี้ยงจากฟาร์มมาตรฐาน โรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน และสถานที่จัดจำหน่ายที่ถูกสุขลักษณะ

การปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ กรณีการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองพัทลุง (ไชยรัตน์ สัมบุญ, <http://soclaimon.wordpress.com/category> สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2553) จังหวัดพัทลุง มีโรงฆ่าสัตว์หลายแห่ง เนื่องจาก ธุรกิจด้านอาหารและการท่องเที่ยว ที่เติบโตขึ้นทุกวัน นายโกสินทร์ ไพศาลศิลป์ นายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง รายงานว่า เทศบาลมีโรงฆ่าสัตว์จำนวน 9 แห่ง ที่แต่เดิมอาคารเป็นโรงเรือนเปิด เมื่อฆ่าสัตว์ก็จะมีเสียงร้องของสัตว์ดังไปทั่ว แล้วจะ ใช้กระทะใบบัวต้มขน จากนั้นจึงค่อยชำแหละ อีกทั้งระบบการบำบัดน้ำเสียก็ไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้เกิดการร้องเรียนของราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียง จึงสมควรแก่การเข้าไปดูแล แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่มากนัก เทศบาลเมืองฯจึงได้เปิดโอกาสให้ ภาคเอกชนเข้าไปดำเนินการแก้ไข และ ปรับปรุงให้ได้มาตรฐานขึ้น ต่อมา สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ได้จัดโครงการประกวดโรงฆ่าสัตว์สะอาดทั่วประเทศ ดังนั้น สำนักงานปศุสัตว์และสุขอนามัยที่ 1-9 ได้ประเมินโรงฆ่าสัตว์แล้วส่งให้ สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ตรวจสอบประเมิน ก่อนตัดสินใจมอบโล่รางวัลโรงฆ่าสัตว์ชนะเลิศอันดับหนึ่ง (ภายในประเทศ) ให้แก่ โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองพัทลุง ตั้งอยู่ที่ถนนร่วมใจ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง จ.พัทลุง หรืออีกชื่อหนึ่ง โรงงานแปรรูปสุกรพัทลุง ดำเนินการโดย บริษัท เบทาโกรภาคใต้ จำกัด ซึ่งนายณรงค์ชัย ศรีสันติแสง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส สายธุรกิจภูมิภาคและธุรกิจอาหารสัตว์ เครือเบทาโกร ได้ให้รายละเอียดว่า โรงงานแปรรูปสุกรพัทลุงนี้ บริษัท เบทาโกรภาคใต้ จำกัด ได้เข้ารับสัมปทานพื้นที่โรงงานแปรรูปสุกรเทศบาลเดิมจากเทศบาลเมืองพัทลุง เมื่อเดือนสิงหาคม 2551 จากนั้นทำการปรับปรุงให้เป็นโรงงานแปรรูปที่ได้มาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์รับรอง และไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยใช้งบประมาณในการปรับปรุง ประมาณ 50 ล้านบาท

ภาพที่ 18 โรงฆ่าสัตว์เดิมใช้กระทะใบบัว

รูปแบบอาคารใช้เป็นระบบปิดทั้งหมด และไม่มีบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการผลิต แต่
นำไปทำเป็นพลังงานชีวภาพ เริ่มทำการผลิตและแปรรูปเนื้อสุกรได้ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2552
ด้วยกำลังการผลิต 220 ตัวต่อวัน หรือคิดเป็น 570 ตันต่อเดือน สำหรับเนื้อสุกรที่ผลิตได้ จะส่ง
จำหน่ายใน เบทาโกรซอป ในรูปของผลิตภัณฑ์ เนื้อหมู อุนามัยไฮมีท (HYMEAT) และส่งตลาดสด
ภัตตาหาร ร้านอาหารในพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลให้ผู้บริโภคในพื้นที่ภาคใต้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ ที่มี
คุณภาพและปลอดภัย อีกทั้งยังส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ให้มีรายได้ โดยสุกรที่ส่งเข้า
โรงงานแปรรูปแห่งนี้จะมาจาก คอนแทคฟาร์มของเครือข่าย ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพัทลุง
นครศรีธรรมราช สงขลา และ ตรัง

ภาพที่ 19 สภาพปรับปรุงมาตรฐานแล้ว

โรงงานแปรรูปสุกรพัทลุง มีสโลแกนว่า...สิ่งที่เป็นความสำคัญ คือ สภาพแวดล้อม ชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วม การสร้างโอกาส และ กระจายรายได้ ที่ ต้องเติบโตไปพร้อมๆ กับ...คุณภาพชีวิตของชุมชน...!!!

ภาพที่ 20 สภาพภายนอกของโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว

3.2 สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2508 โดยคุณจักร พิชัยธรรณวงศ์สงคราม อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นนายกสมาคมโดยตำแหน่ง ใช้ชื่อว่า “สมาคมผู้บำรุงพันธุ์สุกรแห่งชาติ” The National Pig Breeders Association สำนักงานตั้งอยู่ในบริเวณกรมปศุสัตว์ พญาไท กรุงเทพฯ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับสมาคมฯ ในปี พ.ศ. 2514 ให้ นายกสมาคมฯ มาจากการเลือกตั้งจากสมาชิก และมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นนายกสมาคมฯ กิตติมศักดิ์โดยตำแหน่ง นายประเวศน์ มงคลรังสี เป็นนายกฯจากการเลือกตั้งท่านแรก พ.ศ. 2519 เปลี่ยนชื่อเป็น สมาคมผู้บำรุงพันธุ์และเลี้ยงสุกรแห่งชาติ The National Pig Breeders Raisers Association ปัจจุบันใช้ชื่อ สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ The Swine Raisers Association of Thailand ที่ตั้งสำนักงาน 315/116 อาคารฟอร์จูนคอนโด ทาวน์ 1 ชั้น 5 ซอย สาธุประดิษฐ์ 19 แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

วัตถุประสงค์ของสมาคมฯ

- (1) เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์สุกร
- (2) เพื่อร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาการเลี้ยงสุกร โดยเฉพาะกรมปศุสัตว์สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และอื่น ๆ
- (3) เพื่อเป็นศูนย์กลางทะเบียนผู้สุกรพันธุ์แท้ของสมาชิกมุ่งปรับปรุงพันธุ์สุกรให้เกิดเอกลักษณ์ประจำชาติ

(5) เพื่อสนับสนุนและหาทางจัดการให้กิจการอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรของประเทศให้ก้าวหน้า เป็นอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(6) เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น เช่นอนุรักษ์การใช้พลังงาน จากมูลสุกรหรือ สิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และอื่น ๆ

(7) ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรให้อยู่ ในมาตรฐานที่ดี สอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ

(8) ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

บทบาทและกิจกรรมของสมาคม

(1) แจ้งราคาสุกรมีชีวิตรายเดือน เพื่อสื่อสารกับผู้ประกอบการในระดับต่าง ๆ และผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น

หน่วยงาน	29/11/10	06/12/10	14/12/10	ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)
สมาคมผู้เลี้ยงสุกร แห่งชาติ	0.00	0.00	0.00	0.00
ราชบุรี	52.50	52.50	52.50	52.50
นครปฐม	54.50	54.50	54.50	54.50
ฉะเชิงเทรา	55.00	55.00	55.00	55.00
ชลบุรี	54.50	54.00	54.00	54.17
อีสาน	54.50	54.50	54.50	54.50
เชียงใหม่	57.00	57.00	57.00	57.00
ศรีราชา	55.00	55.00	55.00	55.00
สุราษฎร์ธานี	60.00	60.00	60.00	60.00
สงขลา	60.00	60.00	60.00	60.00
ซี.พี	0.00	0.00	0.00	0.00
โรงงานบางคล้า	0.00	0.00	0.00	0.00
ลูกสุกร	1,600.00 +- 55.00	1,600.00 +- 55.00	1,600.00 +- 55.00	1,600.00

ที่มา : สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ, 2553

(http://www.swinethailand.or.th/knowledge/detail.php?news_id=26 สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2553)

(2) ปกป้องสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรในประเทศ กรณีเกิดปัญหาใช้หัวหมูในประเทศ เม็กซิโก สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติได้ยืนยันเนื้อสุกรไทยปลอดภัย มั่นใจกินได้ และขอให้รัฐห้าม

นำเข้าเครื่องในหมูนอก เพราะผู้เลี้ยงได้มีการพัฒนาการเลี้ยงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) ตามนโยบายของรัฐบาล ส่งผลให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรในประเทศไทยยกระดับมาตรฐานขึ้น ศักยภาพค่อนข้างสูงกว่าประเทศอื่น แต่ผู้เลี้ยงสุกรควรจะมีตระวงการเข้าออกฟาร์ม อย่างเต็มที่ ไม่ให้เชื้อโรคติดเข้าไปในฟาร์มได้ และอย่าเลี้ยงสุกรหนาแน่นเกินไปเพราะจะทำให้สุกรป่วยเป็นโรคได้ง่าย และต้องการให้รัฐบาลสั่งงดการนำเข้าเครื่องในและชิ้นส่วนสุกร รวมทั้งพ่อแม่พันธุ์สุกรจากต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป และออสเตรเลีย ทันทีเป็นการชั่วคราว เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดโรคระบาดที่จะเกิดขึ้น (<http://www.igetweb.com/www/mtmultimedia/index.php?mo=14&newsid=83721>, สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2553.)

(3) ส่งข่าวสารราคาให้ผู้บริโภคและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน เมื่อปี พ.ศ. 2549 สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติได้ส่งสัญญาณขยับราคามูลหน้าฟาร์มขึ้น 1.- บาท ตามต้นทุนน้ำมันและดอกเบี๋ย (<http://www.thaiswine.org>, สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2553)

(4) นำเสนอข้อมูลแก่รัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เลี้ยงสุกร ผลของการตกต่ำของราคาสุกรเมื่อปี พ.ศ. 2550 สมาคมผู้เลี้ยงสุกร ได้เสนอรัฐบาล ลดแม่พันธุ์ลง 1 แสนตัว แก้ไขปัญหาเนื้อสุกรราคาตกต่ำ และขออนุมัติงบประมาณ 55 ล้านบาท ซื้อลูกสุกรมาทำเนื้อสุกรหันเพื่อตัดวงจรชีวิตให้มีปริมาณน้อยลง สืบเนื่องจากปัญหาราคาเนื้อสุกรตกต่ำเฉลี่ยราคาขาย หน้าฟาร์มเพียง 30 บาท ต่อกิโลกรัม ซึ่งต่ำกว่าต้นทุน การเลี้ยงที่สูงถึง 42 บาทต่อกิโลกรัม สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ จึงเสนอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้เกี่ยวข้อง ดำเนิน 2 โครงการ คือ การลดจำนวน แม่พันธุ์ สุกร ของผู้ประกอบการรายใหญ่ทุกรายลงร้อยละ 10 เพื่อให้ปริมาณลดลงจาก ปัจจุบัน 9 แสนตัว เหลือ 8 แสนตัว และดำเนินโครงการ ทำหมัน 1 แสนตัว เพื่อตัดวงจรลูกสุกร ไม่ให้ออกสู่ตลาด โดยจะใช้กองทุนจากผู้ประกอบการรวมเงิน ด้วยวิธีการบริจาค 10 บาท ต่อแม่พันธุ์ สุกร 1 ตัว และจะขอกู้เงินอัตราดอกเบี้ยต่ำจากคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร วงเงิน 55 ล้านบาท เพื่อ ซื้อลูกหมูจากเกษตรกรรายย่อยในราคาตัวละ 150 - 200 บาท จากปัจจุบันที่เกษตรกรรายย่อยเหล่านี้ขายได้ราคาตัวละ ไม่ถึง 100 บาท (<http://www.thaigov.go.th/mobile/more.asp?pageid=451&directory=1781&contents=838&pageno=44&no=264>, สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2553.)

(5) การแก้ไขปัญหาโรคระบาด สืบเนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในภาคตะวันออก จังหวัดนครปฐม และราชบุรี กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับโรค PRRS หรือโรคสุกรตายก่อนกำหนด อย่างหนัก ทำให้เกิดความเสียหายต่อการเติบโตของลูกสุกร เนื่องจากปัญหาสภาพอากาศร้อนจัดจนทำให้ลูกสุกรเติบโตช้าและยังมีปริมาณเนื้อลดลง จึงเป็นผลทำให้สุกรเนื้อออกสู่ตลาดน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค จึงเรียกร้องให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ

แก้ปัญหาโรคระบาดดังกล่าว (http://www.mcot.net/cfcustom/cache_page/17305.html, สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2553.)

(6) ประกาศปรับราคาหมูหน้าฟาร์มทุกภูมิภาค สืบเนื่องจากผลผลิตสุกรออกสู่ตลาดไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติได้ประกาศปรับขึ้นราคาหมูเป็นหน้าฟาร์มทุก ภูมิภาค โดยพื้นที่ภาคใต้มีการปรับราคามากที่สุด สาเหตุ เพราะอากาศร้อนจากภัยแล้งที่รุนแรงทำให้หมูไม่กินอาหาร น้ำหนักตัวหมูไม่เพิ่มส่งผลให้ต้นทุนการเลี้ยงเพิ่มสูงขึ้น โดยพื้นที่ภาคใต้มีการปรับราคามากที่สุดจากภาวะค่าขนส่งสูงกว่าพื้นที่อื่น ทำให้ปัจจุบันราคาหมูเป็นหน้าฟาร์มภาคใต้ขยับขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 68 บาท ส่วนภาคอื่นๆ ปรับขึ้นเล็กน้อยแต่ยังอยู่ในเพดานราคาที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดคือ ก.ก.ละ 62-63 บาท ส่งผลให้ราคาจำหน่ายปลีกยังอยู่ระหว่างก.ก.ละ 115-120 บาท (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับประจำวันที 9 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553)

(7) การแจ้งเตือนตลาด นายกสมาคมผู้เลี้ยงหมูเผยเตรียมขึ้นราคาหมูอีก 1-2 บาทต่อกิโลกรัม ระบุเป็นการขยับตามกลไกตลาด-จำนวนหมูในฟาร์ม ขณะนี้สถานการณ์ราคาหมูเป็นยังเป็นไปตามราคาของกระทรวงพาณิชย์ที่ขอความร่วมมือ ราคาอยู่ที่ 53 บาทต่อกิโลกรัม (กก.) ซึ่งเป็นราคาที่ขาดทุนเนื่องจากต้นทุนหมูเป็นอยู่ที่ราคา 58 บาทต่อกก. อย่างไรก็ตาม คาดว่าในช่วงปลายปีนี้จะมีการขยับราคาหมูเป็นขึ้นอีก 1-2 บาทต่อกก. อยู่ที่ประมาณ 54-56 บาทต่อกก. และสำหรับเนื้อหมูก็ยังเป็นไปตามราคาตลาด (<http://www.posttoday.com/> สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2553.)

(8) กำหนดต้นทุน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และราคาในกิจกรรมการผลิตและตลาดสุกร สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติได้กำหนดต้นทุนและราคาของสุกรในเดือนธันวาคม 2553 ดังนี้

รายการ	น้ำหนัก (ก.ก.) ราคา (บาท)
น้ำหนักสุกรเป็น (ก.ก.)	100.00
เปอร์เซ็นต์น้ำหนักหาย (เลือด ขน อุจจาระ) (ร้อยละ)	9.50
น้ำหนักซากสุกร (ก.ก.)	90.50
ราคาสุกรมีชีวิตหน้าฟาร์ม ก.ก. ละ (บาท)	60.00
ค่าขนส่งสุกรไปโรงฆ่าตัวละ (บาท)	100.00
ค่าใช้จ่ายในการฆ่าตัวละ (บาท)	150.00
รวมต้นทุนสุกรซีก (บาท)	6,250.00
ค่าการตลาดกำไรตัวละ (บาท)	100.00
รวมต้นทุนสุกรชำแหละหน้าโรงงานตัวละ (ราคาขาย) (บาท)	6,350.00
ต้นทุนสุกรชำแหละหน้าโรงงาน ก.ก. ละ (บาท)	70.17
ค่าขนส่งสุกรชำแหละจากโรงงานไปเชียงใหม่ ตัวละ (บาท)	120.00
ค่าแรงชำแหละตัวละ (บาท)	50.00
ค่าแรงงานขายตัวละ (บาท)	180.00
ค่าเช่าแผงและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตัวละ (บาท)	120.00
รวมต้นทุนสุกรชำแหละขึ้นส่วนหน้าเชียงใหม่ ตัวละ (บาท)	6,820.00
ต้นทุนสุกรชำแหละต่อก.ก. (บาท)	75.78

ที่มา : <http://www.kasetchonnabot.com/node/346> สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2553.

และรายรับจากการจำหน่าย (ขายส่งและขายปลีก) ของเนื้อชิ้นส่วนที่ได้จากการ
ตัดแต่งสุกรมีชีวิต น้ำหนัก 100 กิโลกรัม เป็นดังนี้

รายการ	น้ำหนัก (ก.ก.)	ขายส่ง (บาท/ก.ก.)	รายรับ (บาท)	ขายปลีก (บาท/ก.ก.)	รายรับ (บาท)
สันใน	0.80	115	92.00	120	96.00
สันนอก	6.20	115	713.00	120	744.00
ไหลหน้า	7.20	105	756.00	115	828.00
สะโพกหลัง	14.00	105	1,470.00	115	1,610.00
สามชั้น	8.25	100	825.00	110	907.50
สันคอ	3.40	100	340.00	110	374.00
หาง	0.20	30	6.00	30	6.00
ซี่โครง	3.30	95	313.50	110	363.00
ขาหน้า	3.40	50	170.00	54	183.60
ขาหลัง	4.40	50	220.00	54	237.60
กระดูกอ่อน	0.30	95	28.50	115	34.50
หัวหมู	5.00	30	150.00	35	175.00
กระดูกซี่โครง	4.70	25	117.50	30	141.00
เศษกระดูกซี่โครง	0.45	10	4.50	10	4.50
กระดูกขาตั้ง	3.40	12	40.80	12	40.80
มันแดง	1.50	40	60.00	45	67.50
มันนม	0.80	35	28.00	40	32.00
มันเปลว	0.90	20	18.00	25	22.50
แคปไหล่	1.70	35	59.50	40	68.00
แคปสะโพก	3.00	35	105.00	40	120.00
แคปคอ	0.90	35	31.50	40	36.00
แคปสันนอก	3.00	45	135.00	50	150.00
เศษใหญ่(หมูปด)	0.70	80	56.00	85	59.50
เศษเล็ก(หมูปด)	0.80	75	60.00	80	64.00
ตับ	1.50	80	120.00	90	135.00
หัวใจ	0.40	80	32.00	90	36.00
กระเพาะ	0.80	80	64.00	90	72.00

รายการ	น้ำหนัก (ก.ก.)	ขายส่ง (บาท/ก.ก.)	รายรับ (บาท)	ขายปลีก (บาท/ก.ก.)	รายรับ (บาท)
ใส่อ่อน	0.60	85	51.00	95	57.00
ใส่มหึญ	3.70	38	140.60	42	155.40
ใส่ม	0.80	40	32.00	45	36.00
ไต	0.30	80	24.00	90	27.00
ม้าม	0.20	65	13.00	75	15.00
ข้าวตบ	0.30	80	24.00	90	27.00
คอหุย้าง	0.50	100	50.00	115	57.50
ปอด	2.00	20	40.00	25	50.00
เศษมัน	0.60	40	24.00	45	27.00
น้ำหนักกรวม	90.00		6,414.40		7,059.90
น้ำหนักสูญเสีย	0.50				
น้ำหนักกรวม	90.50				
รายไ้จากการขาย			6,414.40		7,059.90
ต้นทุน			6,400.00		6,820.00
กำไร			14.40		239.90

ที่มา : <http://www.kasetchonnabot.com/node/346> สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2553.

3.3 สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ได้ก่อตั้งจากพ่อค้ารุ่นบุกเบิกวงการอาหารสัตว์ ที่มองเห็นอนาคตของประเทศไทยว่า มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางการเกษตร จะมีอนาคตเป็นแหล่งอาหารของโลกได้ ประกอบกับสภาพการผลิตสัตว์ในขณะนั้น ผู้เลี้ยงสัตว์จะทำการเลี้ยงควบคู่ไปกับการทำนาทำไร่ โดยทำการเลี้ยงสัตว์ผสมผสานเข้าไปเป็นทางเลือกเสริมอาชีพเดิม แต่ผู้บริโภคต้องรอในช่วงเทศกาลสำคัญ ผู้เลี้ยงจึงจะยอมนำไก่ที่เลี้ยงมาจำหน่าย พ่อค้าจึงเห็นช่องทางทางการค้าที่มีอนาคต และได้นำเทคโนโลยีจากประสบการณ์ของตนเองและจากต่างประเทศเข้ามาปรับปรุงและพัฒนาการผลิตอาหารสัตว์ นำพันธุ์สัตว์เข้ามา และการบริหารจัดการที่ถูกต้องเข้ามา และทำการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับรู้และปฏิบัติ จึงเป็นการเริ่มต้นของการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในเชิงธุรกิจมากขึ้น และในที่สุด ความสำเร็จทำให้คนในประเทศ ได้กินไก่ กินหมู ราคาที่ถูกลงได้ และทุกคนมีกำลังที่จะซื้อหาเนื้อสัตว์ราคาถูกลงมากินได้ในครัวเรือนทุกบ้านตราบนานเท่านาน และ

ประเทศไทย ยังได้รับการกล่าวขวัญให้เป็นครัวของโลก ที่จะป้อนอาหารให้ชาวโลกได้รับรู้ว่า เมืองไทยมีดี ไม่แพ้ชาติใดในโลกนี้

ธุรกิจการผลิตอาหารสัตว์ที่เดิมทีเป็นการผลิตอย่างง่าย โดยการนำวัตถุดิบต่าง ๆ ที่จำเป็น และมีอยู่ในท้องถิ่น มาผสมกันตามสูตรที่ได้คำนวณขึ้นให้เหมาะสมกับสายพันธุ์สัตว์ และจำหน่าย ไปตามแหล่งต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับและได้รับผลตอบแทนที่ดี จนมีการพัฒนาต่อเนื่องมาจนบัดนี้ เป็นธุรกิจหลายแสนล้านบาท จากการดำเนินการในรูปร้านค้า ห้างหุ้นส่วน บริษัท ในการผลิต อาหารสัตว์ ได้ขยายตัว มีการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้มากขึ้น ตลาดตอบรับดีขึ้น ปัญหาอุปสรรคย่อมต้องมีตามมา ดังนั้น เพื่อให้ประเทศพัฒนาไปได้ดี ทุกคนได้ประโยชน์ คู่ค้า และเกษตรกรที่ร่วมธุรกิจได้ประโยชน์ พ่อค้าจึงได้รวมตัวกันเป็น ชมรมผู้ผลิตอาหารสัตว์ แล้วทำการขอจดทะเบียนจัดตั้งเป็น สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาคม ตามทะเบียนเลขที่ 133/2521 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2521 โดยมีวัตถุประสงค์ที่บรรจุไว้ในข้อบังคับ คือ

(1) ส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจประเภทที่เกี่ยวกับการผลิต การค้าอาหารสัตว์ การนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพด ปลาป่น ถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง ฯลฯ เพื่อตลาด ภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ

(2) สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ รวมทั้งเจรจาทำ ความตกลงกับบุคคลภายนอกเพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบวิสาหกิจของสมาชิก สอดส่อง และติดตามความเคลื่อนไหวของตลาด การค้า เกี่ยวกับการผลิตอาหารสัตว์ ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การประกอบธุรกิจ การค้าอุตสาหกรรมการเงิน หรือ เศรษฐกิจ

(3) ประสานความสามัคคีและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดซึ่งกันและกัน ในทาง วิชาการ ข่าวสารการค้า ตลอดจนทำการวิจัยเกี่ยวกับอาหารสัตว์

(4) ขอสิทธิหรือเอกสารหรือขอทราบข้อความใด ๆ จากสมาชิกเกี่ยวกับการผลิต อาหารสัตว์ ทั้งนี้ด้วยความยินยอมของสมาชิก

(5) ส่งเสริมคุณภาพของอาหารสัตว์ที่สมาชิกเป็นผู้ผลิต ให้เข้าสู่มาตรฐานที่ดี ตลอดจนวิจัยและปรับปรุงการผลิตให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

(6) ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์ ให้อยู่ในมาตรฐานที่ดี สอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ

(7) ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์ ให้มีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการของตลาดทั้ง ภายใน และภายนอกประเทศ

(8) ทำความตกลง หรือ วางระเบียบให้สมาชิกปฏิบัติ หรืองดเว้นปฏิบัติ เพื่อให้การประกอบวิสาหกิจของสมาชิกระหว่างสมาชิกรับด้วยความเรียบร้อย

(9) ส่งเสริมพละการ กิจการ และจัดงานบันเทิงเป็นครั้งคราว

(10) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสมาชิก หรือสมาชิกกับบุคคลภายนอกในการประกอบวิสาหกิจ

(11) ให้ความอนุเคราะห์แก่สมาชิกในด้านงานสวัสดิการเท่าที่ไม่เป็นการต้องห้ามตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509

(12) ไม่ประกอบกิจการค้าเพื่อแสวงหากำไรหรือดำเนินการทางการเงินอย่างใดทั้งสิ้น

จากจำนวนสมาชิกสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย เมื่อครั้งก่อตั้ง มี 17 บริษัท และได้พัฒนาขึ้น จนกระทั่งบัดนี้ มีสมาชิก รวม 57 บริษัท สถานที่อยู่ 889 ไทยซีซีทาวเวอร์ ชั้น 17 ห้อง 170 ถ.สาทรใต้ ยานนาวา สาทร กทม. 10120 โทรศัพท์ : 02-6756263-4 โทรสาร : 02-6756265 ทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าว ราคาวัตถุดิบ และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่สมาชิก

3.4 คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ (Pig board)

โครงสร้างบริหาร

1. คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ (Pig Board) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2549 มีโครงสร้างของคณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกร

รัฐมนตรีว่าการเป็นประธาน

ปลัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นรองประธาน

กรรมการโดยตำแหน่ง 9 คน

กรรมการจากการคัดเลือก 4 คน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน

รวมกรรมการ 19 คน

2. คณะกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์

3. คณะอนุกรรมการ

3.1 คณะอนุกรรมการพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์

3.2 คณะอนุกรรมการการพัฒนาการตลาดสุกรและผลิตภัณฑ์

3.3 คณะอนุกรรมการพัฒนาโรงฆ่าสุกรและขนส่งซากสัตว์

3.4 คณะอนุกรรมการมาตรฐานปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์

ระเบียบปฏิบัติ

ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ พ.ศ.2549

อำนาจหน้าที่

พิจารณาการพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ทั้งระบบและกำหนดมาตรการแก้ไขอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี และสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมมือดำเนินการให้มีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการผลิต

1. ขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสุกร
2. กำหนดแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ โดยกำหนดแผนและเป้าหมายรายปี
3. พัฒนาฟาร์มสุกรเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มและตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มสุกร
4. ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ปากและเท้าเปื่อย (FMD) โรคทางเดินหายใจ (PRRS)

ด้านการตลาด

1. ขึ้นทะเบียนโรงฆ่าสุกรและพัฒนาให้ได้มาตรฐาน
2. ปรับปรุงและพัฒนาการขนส่งซากสุกร สถานที่ชำแหละ ตัดแต่ง และจำหน่ายเนื้อสุกร

ด้านปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์

1. ปรับปรุงมาตรฐานและควบคุมคุณภาพวัตถุดิบอาหารสัตว์และอาหารสัตว์
2. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร

การจัดตั้งกองทุนพัฒนาสุกร

แผนงานและกิจกรรม

คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญในการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนผู้มีส่วนได้เสียจัดทำประเด็นสรุปปัญหาอุปสรรคในวงจรสุกรและวางแผนการพัฒนาสุกรทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิต การฆ่า-ชำแหละ และการขนส่งถึงผู้บริโภคตามลำดับความสำคัญ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) แผนพัฒนาการผลิตสุกรและผลิตภัณฑ์ โดยคณะกรรมการพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ (2) แผนพัฒนาการตลาดสุกรและผลิตภัณฑ์ โดยคณะกรรมการพัฒนาการตลาดสุกรและผลิตภัณฑ์ (3) แผนพัฒนาโรงฆ่าสุกรและการขนส่ง โดยคณะกรรมการพัฒนาโรงฆ่าสุกรและการขนส่งซากสัตว์ และ (4) แผนพัฒนาปัจจัยการผลิตและควบคุมคุณภาพมาตรฐาน โดยคณะกรรมการมาตรฐานปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์

คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ได้มอบหมายให้ คณะอนุกรรมการทั้ง 4 คณะจัดทำแผนปฏิบัติงานรองรับแผนพัฒนาสุกรทั้งระบบ กำหนด ระยะเวลาของแผน 5 ปี พ.ศ.2553-2557 เป็นแผนพัฒนาและควบคุมคุณภาพการผลิตสุกรตั้งแต่ การจัดการฟาร์มที่ถูกต้องลักษณะการเลี้ยงสุกรให้ปลอดภัยจากโรค ตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ ปัจจัยการผลิตและการปรับปรุงพัฒนาโรงฆ่า การชำชำแหละ รวมถึงการขนส่งซากสุกรที่ถูก สุขอนามัยและในการประชุมคณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2553 คณะกรรมการฯ มีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบใช้เป็นกรอบทิศทางให้ หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนแก่ผู้เลี้ยงสุกรทั้งระบบและ เป็นประโยชน์กับผู้บริโภคต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการผลิตระดับฟาร์ม ควบคุมและ ป้องกันโรคระบาดสัตว์ และจัดการมลภาวะที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาตลาดสุกร สถานที่ จำหน่ายซากสุกรในตลาดสดในประเทศให้ถูกสุขอนามัย ปรับปรุงและพัฒนาโรงฆ่าสุกร ภายในประเทศสถานที่ชำแหละตัดแต่งซากสุกรทั้งในโรงฆ่าและนอกโรงฆ่า รวมถึงการขนส่งสุกรมี ชีวิตและเนื้อสุกร ควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตให้ได้มาตรฐาน ทั้งนี้เป้าหมาย ยกกระดับ มาตรฐานการผลิตสุกรของประเทศทั้งระบบให้สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค

แผนปฏิบัติงานรองรับพัฒนาสุกรทั้งระบบ พ.ศ.2553-2557 ช่วงระยะเวลา 5 ปี นี้ มีแผนงานทั้งหมด 4 แผนงาน 16 โครงการ งบประมาณรวม 1,312,384 ล้านบาท ซึ่งประโยชน์ที่ คาดว่าจะได้รับ คือการผลิตสุกรในประเทศพัฒนาได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการที่ดีทั้งระดับ ฟาร์มและโรงงาน รวมถึงการควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์เพิ่มความปลอดภัยทางอาหารและ เชื่อมั่นผู้บริโภคทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก โรงฆ่าสุกรภายในประเทศและสถานที่ จัดวางจำหน่ายซากสุกรตลอดจนการขนส่งได้รับการปรับปรุง และพัฒนาให้สะอาดถูกสุขอนามัย ปลอดภัยในการบริโภค การส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 12,000 ตัน เป็น 20,000 ตัน และรักษาระดับรายได้มูลค่าทางเศรษฐกิจการผลิตสุกรไม่ต่ำกว่าปีละ 93,000 ล้าน บาท